

Medrese Osmanlı'yı batırdı, şimdi de...

Diyaret İşleri Başkanı Erbaş'ın dünkü yazımda belirttiğim, "Üniversite ile medreseler birlikte çalışmalı" sözlerinin Türkiye Cumhuriyeti'nde resmi bir karşılığı olabilir mi? İlahiyat fakültelerinin füze gibi tırmanmasına bakacak olursak, şüphesiz, üniversitelere monte edilmiş "modern medreseler" görmekte bir yanlışlık yok. Amacı aşan sayıda 105 adet fakülte ve öğrenci kapasiteleri 16 bin civarında.

Bu, toplumun ve eğitimin kurumsal olarak medreseleştirilmesinin bir işareti... Çünkü bu fakültelerin "çağımızın bilim" kavram ve konseptiyle hiçbir ilişkisi bulunmuyor. Bu modern medreselerden, İslama evrensel ve tarihsel katkıda bulunan, çağımızın ve ülkemizin ihtiyacı olacak yeni bir yorumla sivrilen bir "ilahiyatçı" çıkmamıştır...

Mezunlar genellikle devletin ve toplumun da medreseleştirilmesine katkıda bulunuyorlar...

Osmanlı'yı medrese batırdı

Herkese Bilim Teknoloji (HBT) dergi-sindeki haftalık yazılarında, Doğan Kuban Hoca Osmanlı'dan bize kalan en büyük mirasın cehalet, örgütlü cehalet olduğunu sık vurgular. Çünkü Osmanlı'nın medrese eğitim sisteminin Batı'da açan çağdaşlık çiçekleriyle ilgisi sıfırdı.

Kuban Hoca HBT'nin 120. sayısında "Meşrutiyet Aydınları ve Ziya Paşa" başlıklı yazısında, Ziya Paşa'nın Osmanlı medreselerini anlatan bir yazısından bahseder. Kuban'ın yazısından özetliyorum: 1867'de yazdığı bu rapor Fatih'in kurduğu medreselerden 400 yıl sonra medreselerin öğretim ortamını anlatır. Bu okulların en önemli handikapı öğretimin Arapça olmasıydı. Arapça öğretimin temeli de Kuran ezberletmektir. Londra'da yayınlanan Hürriyet gazetesinin raporunda, eski öğretim programında öğrenciler 13 yılda doğru dürüst Arapça öğrenemiyorlardı. Ziya Paşa, II . Abdülhamid'in medreseleri bir kat daha geriye sevk ettiğini belirtir; padişahın, medrese öğretiminin düzeltilmesini isteyenleri hıyanet ve cinayetle suçladığını da yazar.

Medreseden yetişen kim var?

Kuban'ın yazısından devam: "O. Ergin 'Türkiye Maarif Tarihinde Medreseler hiç kimseyi yetiştirmemiştir' der ve Molla Hüsrev, İbn-i Kemal, Ebussuut, Müstakimzade Cevdet Paşa, Gelenbevi İsmail Efendi gibi beş asırda yetişmiş birkaç kişinin harcandığını yazar. Bizim kuşak döneminde Evliya Çelebi ve Kâtip Çelebi dışında okuyabildiğimiz bir Osmanlı Çağı yapıtı da yoktu. Bir Osmanlı filozofunu, matematikçisini kimse tanımıyor."

“Abbasilerin Darül-Hikma’sının benzeri bir çeviri etkinliği, dünya bilim tarihinde Farabi gibi filozoflar, İbn-i Sina (Avicenna) gibi bir filozof ve tıp uzmanı, Harezmi gibi bir matematikçi, Hayyam gibi bir şair ve matematikçi Osmanlı toplumu 500 yılda yetiştirmemiştir.”

“İbn Batuta gibi bir gezgin coğrafyacısı yetiştirmedik. Osmanlı Devleti’nin haritası bile olmadı. İstanbul’un planını 19. yüzyılda Fransızlar yaptılar. Osmanlı uygarlığı, Bizans teknolojisi ve zanaatkârlığı, İslamın Arapça ifade edilen akideleri, Cahillik, Türklüğü dışlamak (Etrak-ı biidrak) tutumudur.”

Tek önemli karar

“Bu politika ile Osmanlı çağının sonuna kadar gelindi. Fakat matbaa yokluğu, bilim ve matematik yokluğu, Arapça öğrenmek yolunda harcanan gençlik, Osmanlı kültürü oldu. Arapça hastalığı, Osmanlı kültürünün gelişmesini engelledi. Osmanlı döneminin bugüne bıraktığı ve dünya literatüründe yeri olan tek bir yapıt yoktur.

“Biz, Osmanlı tarihini çağdaş bir tarafsızlıkla yeniden değerlendirmek zorundayız. Osmanlı Devleti’nin öngörü içeren tek kararı, ordunun erken başlayan Avrupai eğitimi ve bu eğitimin Kurtuluş Savaşı ile vatani kurtarması ve ülkeye sunduğu dâhi generaldir. İslam dünyası tümüyle sömürge iken Türkiye laik bir cumhuriyetti.”

Öğretim iflası

Türkiye bugün çağdaş eğitimde nal topluyor. Eğitim sistemi felaket. YÖK açıklamalarına göre öğrencilerin girdikleri sınavda mesela Türk Dili’nde 24 soruya verdikleri doğru yanıtın ortalaması 4.7!

Tarihte 10’da 1.5. Felsefede 12 soruda 2. Matematikte 40 soruda 3.9. Fizikte 14’te 0.40. Kimyada 13’te 1.1. Biyolojide 13 soruda doğru yanıt ortalaması 1.6.

Durum böyle iken Diyanet’in başı neler öneriyor.

Hey, batmış durumdayız.